

Vấn đề xây dựng chiến lược công tác tuyên giáo đáp ứng yêu cầu phát triển của đất nước trong giai đoạn cách mạng mới

14:08 01/08/2023

Tác giả: Đang cập nhật

Trong suốt tiến trình lịch sử từ khi Đảng ra đời đến nay, ở bất cứ giai đoạn cách mạng nào, công tác tuyên giáo cũng luôn là một bộ phận cấu thành đặc biệt quan trọng trong toàn bộ hoạt động của Đảng; là lĩnh vực trọng yếu xây dựng, bồi đắp, bảo vệ nền tảng chính trị của chế độ, tuyên truyền, giáo dục, động viên và tổ chức nhân dân thực hiện các nhiệm vụ cách mạng, khẳng định và nâng cao vai trò tiên phong của Đảng về lý luận, chính trị, trí tuệ, văn hoá và đạo đức; thể hiện vai trò đi trước, mở đường trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Image not found or type unknown

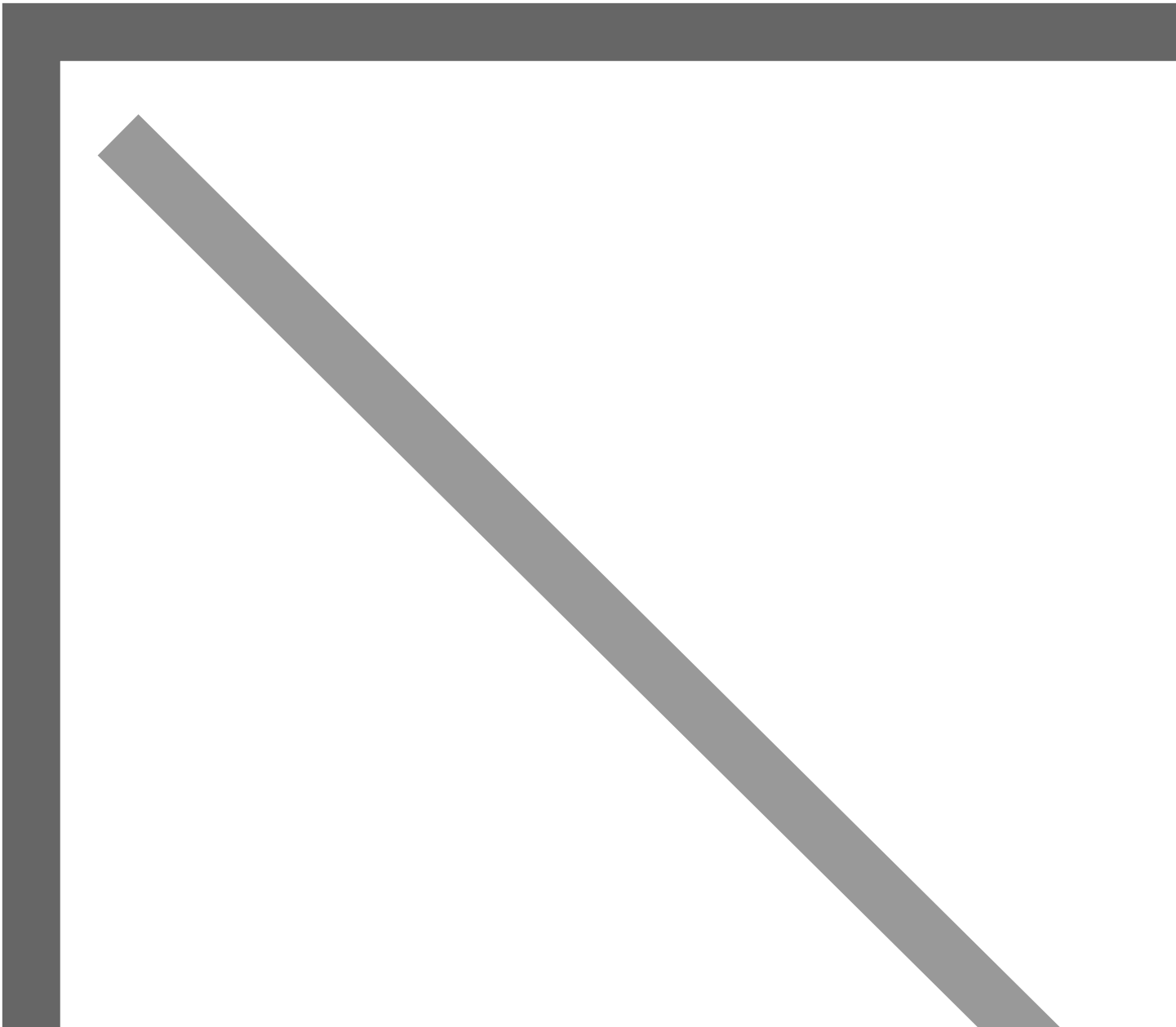
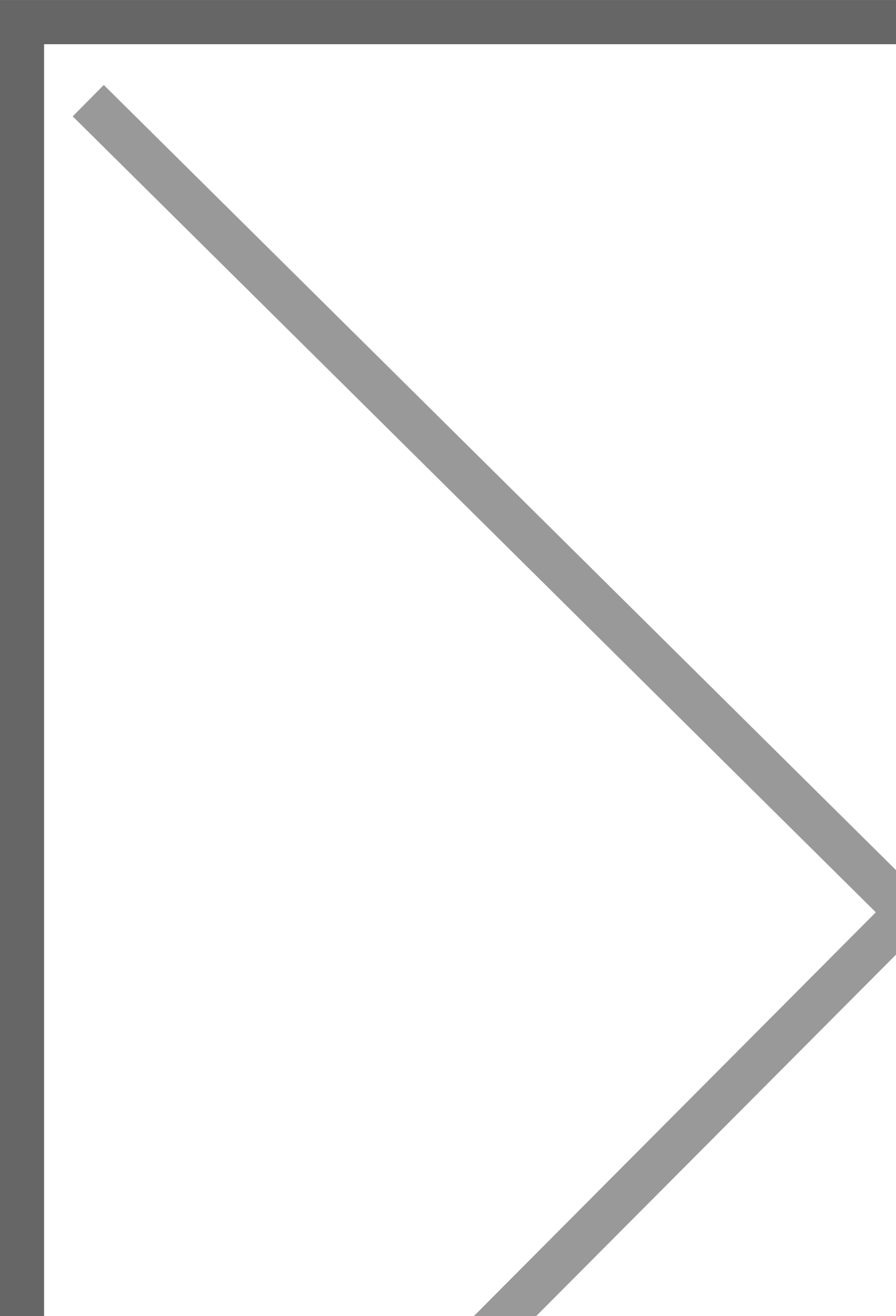

Image not found or type unknown

*Đồng chí Lại Xuân Môn, Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Trưởng ban Thường trực Ban Tuyên giáo
Trung ương thăm hỏi các chiến sỹ ở huyện đảo Trường Sa, Khánh Hòa.*

Sự cần thiết xây dựng chiến lược công tác tuyên giáo

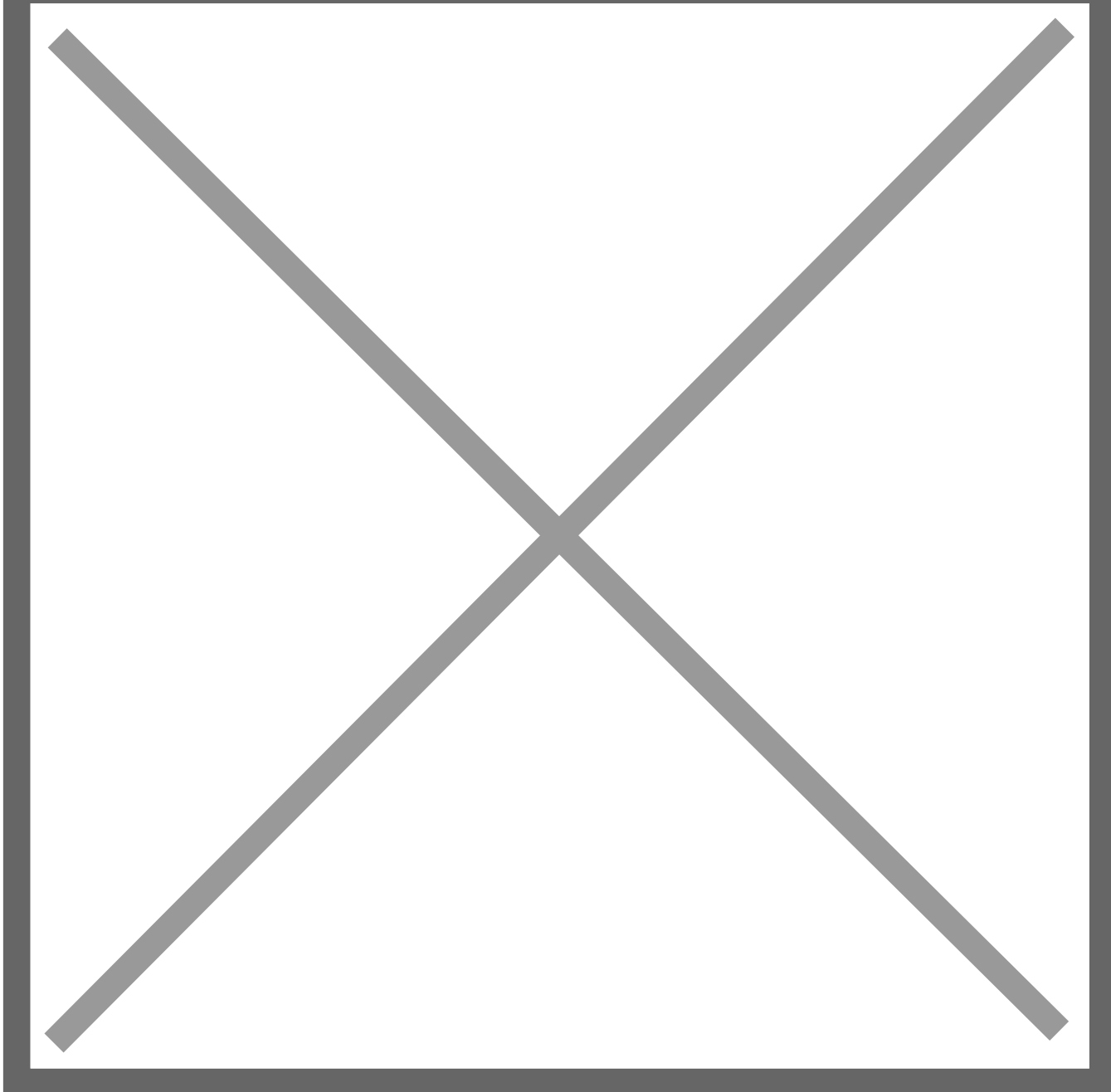
Xuyên suốt 93 năm qua, công tác tuyên giáo của Đảng đã không ngừng đổi mới, sáng tạo, tích cực chủ động tham mưu kịp thời, hiệu quả cho Ban Chấp hành Trung ương, trực tiếp và thường xuyên là Bộ Chính trị, Ban Bí thư qua các thời kỳ đối với công tác xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, đạo đức; về chủ trương, đường lối của Đảng trên các lĩnh vực tuyên giáo. Qua gần 40 năm thực hiện đường lối đổi mới, công tác tuyên giáo đã góp phần từng bước hoàn thiện lý luận về chủ nghĩa xã hội (CNXH), con đường đi lên CNXH và công cuộc đổi mới của đất nước; định hình, định hướng, nhận diện được những mâu thuẫn, bất cập, những động lực khát vọng phát triển, các mối quan hệ trong từng giai đoạn cách mạng; hoàn thiện mô hình hệ thống chính trị; phát triển tư duy lý luận mới trên các lĩnh vực kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh, đối ngoại phù hợp với yêu cầu của thực tiễn. Công tác tuyên giáo đã thực hiện tốt vai trò quan trọng trong việc tuyên truyền, bảo vệ, vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; tham gia tích cực, có hiệu quả vào công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực và sức chiến đấu của Đảng; cổ vũ toàn Đảng, toàn dân thực hiện thắng lợi sự nghiệp đổi mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập quốc tế, phấn đấu đến giữa thế kỷ XXI, nước ta trở thành một nước phát triển, có thu nhập cao, theo định hướng xã hội chủ nghĩa (XHCHN).

Tuy nhiên, công tác tuyên giáo của Đảng vẫn còn những hạn chế, bất cập, trong đó có những hạn chế tồn tại kéo dài, chậm được khắc phục. Vị trí, vai trò công tác tuyên giáo có lúc, có nơi chưa thực sự được cấp ủy coi trọng. Thực tiễn gần đây cho thấy công tác tuyên giáo có chiều hướng tập trung xử lý những vấn đề cụ thể, ngắn hạn, chưa giải quyết tốt mối quan hệ biện chứng giữa thực hiện những nhiệm vụ ngắn hạn, trung hạn và dài hạn; tính dự báo thấp, lúng túng trong xử lý những vấn đề phát sinh; chưa thực hiện tốt phương châm đi trước mở đường, đi cùng thực hiện, đi sau tổng kết; chưa kết nối được các mặt, các lĩnh vực để tạo nên sức mạnh tổng hợp của công tác tuyên giáo. Điều đó dẫn đến công tác tham mưu cho Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư trên một số lĩnh vực còn thiếu kịp thời, chưa nhạy bén; công tác tư tưởng còn thiếu sắc bén, tính thuyết phục chưa cao, tính chiến đấu còn hạn chế. Công tác tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận chưa được quan tâm đúng mức, thiếu đồng bộ, chưa đáp ứng yêu cầu; một số vấn đề mới, khó, phức tạp chưa được làm sáng tỏ. Chẳng hạn như: Lý luận về kinh tế thị trường định hướng XHCHN; về xây dựng và hoàn thiện nhà nước pháp quyền XHCHN Việt Nam; về CNXH và con đường đi

lên CNXH ở Việt Nam khi nước ta trở thành nước phát triển, có thu nhập cao... Công tác thông tin, tuyên truyền một số chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước còn hạn chế về tính phong phú và thường xuyên, chưa đáp ứng được sự mong đợi của nhân dân. Công tác đấu tranh phản bác, ngăn chặn các thông tin xấu độc, quan điểm sai trái, thù địch có lúc, có nơi chưa mạnh mẽ, hiệu quả chưa cao; công tác nắm bắt dư luận xã hội trước những sự kiện, tình huống bất ngờ chưa kịp thời. Đổi mới nội dung, phương thức công tác tuyên giáo chưa đáp ứng yêu cầu; ứng dụng công nghệ thông tin và những thành tựu của khoa học công nghệ vào việc thực hiện các nhiệm vụ tuyên giáo còn nhiều khó khăn, một số địa phương đã chuyển đổi số nhưng mới ở bước đầu. Công tác sơ kết, tổng kết một số nghị quyết, chỉ thị, kết luận của Đảng chất lượng chưa cao, chưa tìm ra được những điểm nghẽn để đề xuất giải pháp tháo gỡ, chưa khái quát thành những bài học kinh nghiệm tầm lý luận. Đội ngũ cán bộ làm công tác tuyên giáo còn mỏng, trình độ chuyên môn, bản lĩnh chính trị của một bộ phận cán bộ chưa đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

Bối cảnh tình hình thế giới, khu vực và trong nước hiện nay và giai đoạn tới sẽ tiếp tục có nhiều diễn biến mới, nhanh chóng, phức tạp, khó đoán định, đan xen cả những thời cơ, thuận lợi và thách thức. “Hòa bình, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế lớn, song đang đứng trước nhiều trở ngại khó khăn; cạnh tranh giữa các nước lớn, xung đột cục bộ tiếp tục diễn ra dưới nhiều hình thức phức tạp và quyết liệt hơn, làm gia tăng rủi ro đối với môi trường kinh tế, chính trị, an ninh quốc tế”(1). Một số trào lưu tư tưởng, xu hướng chính trị mới dự báo sẽ xuất hiện trên thế giới, đặc biệt là xu thế cá nhân hóa, dân chủ hóa, tôn trọng và bảo vệ quyền con người. Một số vấn đề như ý thức hệ, lý luận về đấu tranh giai cấp, cách mạng xã hội, chủ quyền lãnh thổ, quan hệ láng giềng... đang bị các thế lực thù địch, cơ hội lợi dụng, xuyên tạc, kích động bạo loạn, gây bất ổn chính trị. Những vấn đề an ninh truyền thống và phi truyền thống; biến đổi khí hậu, xâm nhập mặn; ô nhiễm môi trường; xu hướng già hóa dân số, phân hóa giàu nghèo; tình trạng tham nhũng, lãng phí, quan liêu, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống, “tự diễn biến” “tự chuyển hóa” trong nội bộ... tiếp tục có nhiều diễn biến mới, phức tạp.

Những yếu tố nêu trên đang và sẽ tác động mạnh mẽ, đặt ra những vấn đề mới, đòi hỏi công tác tuyên giáo phải sớm xây dựng chiến lược của Ngành, nâng cao tính dự báo, xây dựng tầm nhìn trung hạn, dài hạn, đổi mới toàn diện cả về nội dung, phương thức, tổ chức bộ máy, phát triển đội ngũ cán bộ; khắc phục những hạn chế, kết nối được các mặt, các lĩnh vực để định hướng sự phát triển của ngành Tuyên giáo.

Đồng chí Trần Thanh Lâm, Phó Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương tiếp đoàn đại biểu Ban Liên lạc Đối ngoại Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc sang thăm và làm việc tại Việt Nam.

Một số định hướng lớn đối với xây dựng chiến lược công tác tuyên giáo

Thứ nhất, về quan điểm của chiến lược.

Cần thể hiện được hai luận điểm xuyên suốt, đó là tính ổn định và tính linh hoạt.

Tính *ổn định* bao gồm những nội dung được đưa ra trong Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, đó là: Kiên định và vận dụng, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; kiên

định mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH; kiên định đường lối đổi mới của Đảng; kiên định các nguyên tắc xây dựng Đảng để xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam XHCN.

Tính *linh hoạt* thể hiện sự mềm dẻo, khả năng ứng phó với những biến đổi, các vấn đề, sự kiện nảy sinh từ thực tiễn, thích ứng, phù hợp với những yêu cầu, đòi hỏi thực tiễn đặt ra. Trong tính linh hoạt khi xử lý các vấn đề mới nảy sinh, công tác tuyên giáo phải giữ vững bản chất cách mạng chân chính của Đảng, tính khách quan, toàn diện, tính lịch sử cụ thể, vận dụng nhuần nhuyễn phép biện chứng mác-xít trong mọi hoạt động.

Thứ hai, về mục tiêu của chiến lược.

Xây dựng chiến lược công tác tuyên giáo phải bao gồm mục tiêu chung và mục tiêu cụ thể. Do đó, mục tiêu của chiến lược phải thể hiện những vấn đề cần hướng tới trong trung hạn, dài hạn. *Mục tiêu chung* phải thể hiện những nhiệm vụ xuyên suốt của công tác tuyên giáo, hoàn thiện những yếu tố bên trong, quan hệ với bên ngoài và xây dựng đội ngũ để nâng cao năng lực của Ngành đáp ứng yêu cầu mới. *Mục tiêu cụ thể* cần phân định các giai đoạn, trong đó giai đoạn trước là để chuẩn bị cơ sở, nền tảng cho giai đoạn phát triển tiếp theo, hướng tới mục tiêu đến năm 2045, Việt Nam trở thành nước phát triển, thu nhập cao.

Thứ ba, về định hướng của chiến lược.

Xuất phát từ bối cảnh tình hình, quan điểm, mục tiêu, chiến lược phải thể hiện các nội dung định hướng chung và định hướng cụ thể trong từng lĩnh vực hoạt động tuyên giáo. *Định hướng chung* cần bám sát chức năng, nhiệm vụ của Ngành, thể hiện được những nội dung kiên định, những vấn đề khó khăn, phức tạp có thể nảy sinh, những quy định, quy chế, quy trình, mối quan hệ cần xây dựng, hoàn thiện. *Định hướng cụ thể* trong chiến lược công tác tuyên giáo cần phải giải quyết tốt các yêu cầu, mối quan hệ lớn, đó là: giữa yêu cầu ngày càng cao của thực tiễn với việc đổi mới tư duy lý luận, nhận thức, nội dung, phương thức của công tác tuyên giáo; giữa phát huy hiệu quả các lĩnh vực tư tưởng với lĩnh vực khoa giáo đáp ứng yêu cầu ổn định và phát triển đất nước; giữa thực tiễn phát triển của khoa học, công nghệ với việc áp dụng khoa học, công nghệ trong lĩnh vực tuyên giáo; giữa sự phát triển nhanh chóng, phức tạp của các giai tầng trong xã hội với việc nắm bắt, định hướng, xử lý tình hình tư tưởng trong xã hội; giữa thực tiễn xây dựng, phát triển đất nước với yêu cầu định hướng, phát triển lý luận về CNXH và con đường đi lên CNXH ở Việt Nam; giữa sự phát triển của mạng xã hội, trí tuệ nhân tạo với việc đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp công tác tuyên giáo; giữa thực tiễn phát triển của truyền thông, báo chí, xuất bản với định hướng,

quản lý phù hợp; giữa yêu cầu xây dựng và hoàn thiện nhà nước pháp quyền XHCN với nâng cao ý thức chấp hành pháp luật của cán bộ, đảng viên và nhân dân; giữa yêu cầu tăng cường sức mạnh mềm của đất nước với xây dựng văn hóa, con người Việt Nam; yêu cầu nâng cao chất lượng, hiệu quả đấu tranh tư tưởng, lý luận, chiếm lĩnh trận địa trên không gian mạng; giữa yêu cầu hội nhập quốc tế với thông tin, tuyên truyền đối ngoại; phát triển đội ngũ cán bộ tuyên giáo đáp ứng yêu cầu thực tiễn...

Thứ tư, về đánh giá, dự báo tình hình trong chiến lược.

Việc đánh giá, dự báo tình hình một cách cụ thể, chính xác là một nhiệm vụ đặc biệt khó khăn trong bối cảnh thực tiễn diễn biến nhanh chóng, phức tạp, nhiều tình huống bất thường nảy sinh. Do vậy, chiến lược công tác tuyên giáo cần nhận thức, dự báo được những xu hướng, xu thế của thế giới, những yếu tố tích cực cũng như những điểm nghẽn, nút thắt, những hạn chế, bất cập kéo dài tác động đến hoạt động tuyên giáo. Đây là cơ sở để công tác tuyên giáo xây dựng những kịch bản ứng phó linh hoạt tùy theo diễn biến của thực tiễn, trong mọi điều kiện, đặc điểm, kể cả những khó khăn, thách thức và tình huống đột xuất, phát sinh.

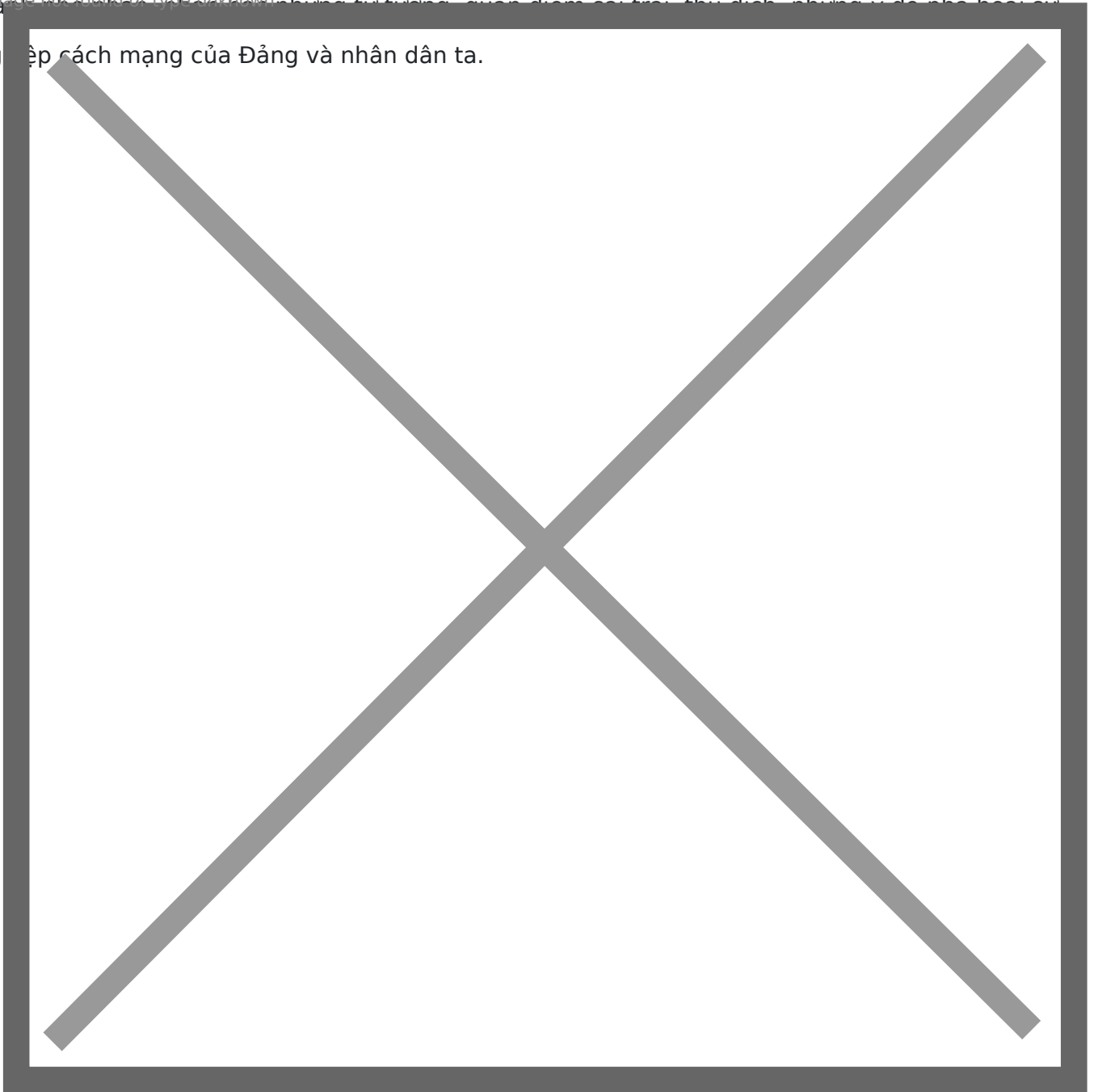
Thứ năm, về chủ thể và đối tượng công tác tuyên giáo.

Về *chủ thể*: cần nhất quán quan điểm công tác tuyên giáo là nhiệm vụ của Đảng, của cả hệ thống chính trị, của tất cả đảng viên, trước hết là cấp ủy, bí thư, người đứng đầu các cấp, phát huy vai trò tham gia, đóng góp của nhân dân.

Về *đối tượng*: trước đây, đối tượng công tác tuyên giáo có tính thuần nhất, dễ phân loại, dễ nhận biết, không có sự khác biệt nhiều về mặt xã hội - nhân khẩu, về trình độ, nhận thức, thái độ, hành vi; về đặc điểm tâm lý, nhu cầu, lợi ích... Hiện nay, với sự phát triển nhanh chóng về kinh tế, văn hóa, xã hội, khoa học, kỹ thuật, sự giao lưu hội nhập quốc tế, đối tượng của công tác tuyên giáo không đồng nhất mà rất đa dạng gồm các thành phần xã hội, nghề nghiệp, độ tuổi, giới tính, dân tộc, tôn giáo... Sự đa dạng của đối tượng công tác tuyên giáo thể hiện ở: 1) Đa dạng về mặt xã hội - nhân khẩu như thành phần xã hội - giai cấp, nghề nghiệp, học vấn, độ tuổi, dân tộc, tôn giáo...; 2) Đa dạng về trình độ, nhận thức, thái độ, hành vi; 3) Đa dạng về đặc điểm tâm lý, nhu cầu, lợi ích...

Có thể nhận diện hai nhóm đối tượng chủ yếu của công tác tuyên giáo trong tình hình mới, đó là: 1) Nhóm đối tượng “xây”, bao gồm tất cả cán bộ, đảng viên, toàn thể nhân dân trong và ngoài nước có chung mục tiêu, khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc. Đây là nhóm đối tượng quan trọng và thường xuyên mà chủ thể công tác tuyên giáo phải hướng tới để định hướng

giá trị, tạo dựng niềm tin, dẫn dắt, động viên, cổ vũ, tạo sự thống nhất, đồng thuận trong nhận thức và hành động. 2) Nhóm đối tượng mà công tác tuyên giáo phải hướng vào “chống”, tức là đấu tranh với những tư tưởng, quan điểm sai trái, thù địch, những ý đồ phá hoại sự nghiệp cách mạng của Đảng và nhân dân ta.

Đồng chí Lại Xuân Môn: Ngành Tuyên giáo đã thể hiện rõ vai trò "đi trước mở đường, đi cùng thực hiện, đi sau tổng kết" và là vai trò tiên phong trên mặt trận tư tưởng của Đảng.

Thứ sáu, về đổi mới nội dung, phương thức công tác tuyên giáo.

Đổi mới nội dung công tác tuyên giáo có trọng tâm, trọng điểm, trong đó tập trung đổi mới, nâng

cao chất lượng, hiệu lực, hiệu quả việc xây dựng, ban hành, tổ chức học tập, quán triệt, tuyên truyền và tổ chức thực hiện các nghị quyết, chỉ thị, kết luận, quy chế, quy định của Đảng để lãnh đạo, chỉ đạo những vấn đề lớn, cụ thể của đất nước, của Đảng. Từ nay đến năm 2045, đẩy mạnh tổng kết thực tiễn, nghiên cứu, bổ sung, phát triển lý luận trên cơ sở tổng kết 40 năm đổi mới; 100 năm Đảng lãnh đạo Cách mạng Việt Nam; 100 năm thành lập nước Việt Nam dân chủ cộng hòa, nay là nước Cộng hòa XHCN Việt Nam; nghiên cứu hoàn thiện lý luận về công cuộc đổi mới, về CNXH và con đường đi lên CNXH ở Việt Nam; xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền XHCN Việt Nam, xây dựng Đảng và hệ thống chính trị, bổ sung, phát triển nền tảng tư tưởng của Đảng... Ngoài đáp ứng yêu cầu phối hợp chặt chẽ, hiệu lực, hiệu quả giữa hoạt động tuyên giáo với các cơ quan nhà nước cùng cấp trong việc thực thi pháp luật, phát triển kinh tế - xã hội, giải quyết những vấn đề nổi cộm, nhân dân quan tâm, ngành Tuyên giáo còn phải mở rộng phối hợp với các lĩnh vực hoạt động khác, nên nội dung của công tác tuyên giáo cũng ngày càng rộng hơn.

Đổi mới phương thức công tác tuyên giáo phù hợp với xu thế phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin, Internet, mạng xã hội; sự khác biệt về chủ thể, đối tượng, nội dung theo hướng kết hợp chặt chẽ giữa các hình thức, phương pháp, phương tiện truyền thống với sử dụng hiệu quả công nghệ thông tin, Internet và mạng xã hội; đáp ứng nhu cầu ngày càng tăng về phát huy dân chủ, tự do ngôn luận, nhu cầu bày tỏ những ý kiến khác biệt, nhu cầu nâng cao trình độ lý luận, nghiệp vụ, hưởng thụ các giá trị văn hóa của các nhóm đối tượng trong và ngoài nước.

Thứ bảy, về xây dựng và hoàn thiện mô hình tổ chức bộ máy, đội ngũ cán bộ, cơ sở vật chất đáp ứng yêu cầu trong giai đoạn cách mạng mới.

Tập trung xây dựng mô hình tổ chức bộ máy theo hướng tinh gọn, thống nhất, tích hợp những bộ phận có chức năng, nhiệm vụ tương đồng; hoàn thiện mối quan hệ giữa các yếu tố bên trong và bên ngoài của hoạt động tuyên giáo các cấp, bảo đảm tính linh hoạt, hiệu lực, hiệu quả.

Bổ sung, hoàn thiện các quy định về chức năng, nhiệm vụ, chế độ thông tin, chế độ phát ngôn, chế độ đào tạo, bồi dưỡng, luân chuyển cán bộ... của lĩnh vực tuyên giáo. Hoàn thiện chương trình, giáo trình đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ công tác tuyên giáo. Xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác tuyên giáo vững vàng về trình độ chuyên môn, chuyên nghiệp, năng động, sáng tạo; có phẩm chất đạo đức trong sáng; có khả năng tham mưu tổng hợp, thẩm định, tổ chức, chủ trì hoạt động nghiên cứu khoa học; có kỹ năng ứng dụng thành tựu cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư; có năng lực làm việc trong môi trường quốc tế. Từng bước hình thành đội ngũ chuyên gia giỏi trong lĩnh vực tuyên giáo.

Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, những thành tựu cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư vào quản lý, điều hành, triển khai thực hiện nhiệm vụ công tác tuyên giáo. Tăng cường đầu tư kinh phí, cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại, tạo điều kiện thuận lợi cho ngành Tuyên giáo thực hiện nhiệm vụ ngày càng tốt hơn trong công cuộc chuyển đổi số và hội nhập quốc tế.

Thứ tám, về các giải pháp, kiến nghị.

Cần bám sát vào quan điểm, mục tiêu tình hình, điều kiện cụ thể và những định hướng của chiến lược để đề ra những các giải pháp bảo đảm phù hợp, khả thi. Trong đó, xác định rõ những giải pháp trọng tâm và đột phá cần thực hiện để đạt được các mục tiêu cụ thể đã dự định. Việc xác định những giải pháp trọng tâm và đột phá là rất quan trọng vì những giải pháp được đưa ra trong chiến lược thường khá nhiều và nguồn lực cho công tác tuyên giáo còn hạn hẹp, không thể ngay một lúc có đủ để thực hiện đồng thời mọi giải pháp. Vì vậy, việc chọn đúng những giải pháp đột phá sẽ tạo ra “cú hích” để phát triển công tác tuyên giáo, tạo đà để triển khai các giải pháp khác, nhằm đạt được mục tiêu chiến lược công tác tuyên giáo đã đề ra.

Xây dựng chiến lược công tác tuyên giáo là yêu cầu cấp thiết cả về lý luận và thực tiễn đối với ngành Tuyên giáo hiện nay. Đây là một công việc khó, yêu cầu cao, đòi hỏi phân tích, dự báo bối cảnh quốc tế, khu vực, trong nước, trong Đảng tác động, ảnh hưởng đến công tác tuyên giáo để đề ra các quan điểm, tầm nhìn, mục tiêu, giải pháp, kế hoạch hành động chiến lược hợp lý và khả thi. Chiến lược công tác tuyên giáo sẽ xây dựng một bản thiết kế toàn diện, định hướng, kết nối các hoạt động trong ngắn hạn, trung hạn và dài hạn, làm cơ sở vững chắc cho sự phát triển của Ngành./.

TS. LẠI XUÂN MÔN

Ủy viên Trung ương Đảng

Phó Trưởng ban Thường trực Ban Tuyên giáo Trung ương

Chủ tịch Hội đồng khoa học các cơ quan Đảng Trung ương

(1) Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*. Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật. H, 2021 t.I, tr.105.

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/public/van-de-xay-dung-chien-luoc-cong-tac-tuyen-giao-dap-ung-yeu-cau-phat-trien-cua-dat-nuoc-trong-giai-doan-cach-mang-moi>